

twee wordt, wanneer dit nuttig is, de leeftijds-, geslachts- en seizoensfrequentie opgegeven. Dit alles werd berekend uit het eigen materiaal! Dan volgt de beschrijving van het klinische verloop, van de klachten en symptomen, speciale onderzoeksmethoden, complicaties, bronnen van vergissingen en fouten en de differentiële diagnose. Dit tweede deel geeft een bijna duizelingwekkend compleet overzicht van de kaleidoscopische huisartsgeneeskunde.

In appendix I vindt men een ranglijst van diagnosen, vermoede en bevestigde, naar orde van frequentie.

Appendix II geeft een helder, beknopt overzicht van schrijver's handelen bij de in deel II beschreven ziekten en aandoeningen. Hierbij wordt weer gebruik gemaakt van de internationale nomenclatuur van ziekteoorzaken.

De uitrusting, nodig in een huisartspraktijk, de accommodatie en de organisatie ervan worden besproken in het derde aanhangsel. Bovendien worden de speciale, elders verrichte, onderzoeksmethoden, die de huisarts nodig heeft, genoemd.

In appendix IV zijn de administratieve gegevens opgenomen. De schrijver gebruikt losbladige patiëntenkaarten met zichtbare index. De uitvoering is eenvoudig; alle lijnen van de kaart zijn genummerd. Diagnosen, vermoede en bevestigde, worden omlind. Deze diagnosen worden door de secretaresse op de ziektenindex overgebracht. Dit sorteren en noteren moet door een administratieve kracht geschieden, daar het te veel tijd vergt. De arts maakt zelf de klinische aantekeningen en hij moet ook zelf de verzamelde cijfers analyseren: een tijdrovende, maar zeer stimulerende bezigheid. Een voor treffelijke index besluit het boek.

Ik hoop dat allen, die nog steeds mochten twifelen aan de toekomst van de huisarts, deze beschrijving van en uit een gezinspraktijk zullen lezen. Belangrijker is nog dat vele huisartsen dit boek van één hunner lezen en bestuderen en tot een meer bewuste en betere uitoefening van hun vak zullen worden opgewekt. Voor medische studenten en aankomende huisartsen kan Hodgkin's boek een betrouwbare gids zijn bij de bestudering van de huisartsgeneeskunde. Men behoeft het niet eens te zijn met alle uitspraken in dit werk, om volle waardering te hebben voor de intelligente, doordachte en humane wijze, waarop de schrijver ons vak heeft geanalyseerd en samengevat.

N. Bessem.

Het lezen waard

Voor ieder die adviezen geeft op het gebied van de voeding is het boek „Nieuwe voedingsleer” van Prof. Dr. C. den Hartog het lezen waard. (Aula Pocketboek, 400 blz., prijs f 3,50). Vrijwel alle problemen die met de menselijke voeding samenhangen komen ter sprake. Het alfabetische register van meer dan duizend trefwoorden verhoogt de waarde van het boek aanzienlijk.

Ingezonden

In het artikel, Ampullen in de praktijktas*, wees ik op de mogelijkheid om aminofylline (Euphylline) intraveneus toe te dienen door in de spuit, waarin zich 1 ml à 240 mg Euphylline bevindt eerst 5 ml bloed op te zuigen, alvorens in te spuiten. De fabrikant van Euphylline maakt mij er opmerkzaam op dat sinds dit artikel geschreven is, er een wijziging in de inhoud van de ampullen van 2 ml (480 Euphylline) heeft plaats gevonden. De ampullen van 2 ml bevatten nu 360 mg Euphylline en daarnaast 20 mg Xylocain, waardoor deze ampullen beslist ongeschikt zijn voor intraveneuze injectie. De fabrikant heeft deze verandering intussen door een kaartschrijven ter kennis van de artsen gebracht.

Gaarne vestig ik hier nog eens de aandacht op en ik zou dus willen adviseren bij intraveneuze toepassing uitsluitend ampullen van 10 ml aminophylline te gebruiken.

R. S. ten Cate.

* (1964) huisarts en wetenschap 7, 233.

Nascholing

BOERHAAVE CURSUS „DRUG INDUCED DISEASES”

De Boerhaave Cursussen voor voortgezet medisch onderwijs zullen op 22 en 23 oktober a.s. een cursus „Drug induced diseases” organiseren. Medewerkers aan deze door Dr. L. Meyler en Prof. Dr. J. Mulder geleide cursus, zullen zijn:

R. D. Baker, New Orleans, Dr. L. A. Boeré, Leiden, Dr. W. H. Brummelkamp, Amsterdam, Dr. P. H. Damsté, Utrecht, Dr. P. C. Donders, Groningen, Prof. Dr. W. R. O. Goslings, Leiden, Dr. R. Hoigné, Bern, Dr. A. Jansz, Groningen, Dr. F. O. Kelsey, Washington, Dr. L. Meyler, Groningen, Dr. H. O. Nieweg, Groningen, Dr. H. M. Peck, Westpoint, Prof. Dr. M. K. Polano, Leiden, P. Siderius, Den Haag, Dr. A. A. Sharp, Oxford, Dr. T. Teare, Londen, Dr. J. Terpstra, Leiden, Dr. O. J. ten Thije, Utrecht en Dr. Ch. M. v. d. Weerd, Amsterdam. Het inschrijfgeld van deze cursus, bedoeld voor huisartsen, internisten, kinderartsen en farmacologen doch waarop iedere arts welkom is, bedraagt f 50,—, met gebruikmaking van de lunch op elk der cursusedagen f 56,—. Inlichtingen en aanmeldingen voor 15 oktober bij het secretariaat der Boerhaave Cursussen, Academisch Ziekenhuis, Leiden, tel. 01710/57222, toestel 2700.

Bekendmakingen

CURSUS MEDISCHE STATISTIEK

Het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde te Leiden zal, in samenwerking met de medisch-biologische sectie van de Vereniging voor Statistiek in september aanstaande wederom een cursus medische statistiek organiseren, welke cursus bestaat uit 30 lessen van twee uur, die, met een frequentie van ongeveer drie keer per maand, op dinsdagavonden van 19.30 tot 21.30 uur worden gegeven. De cursus is bestemd voor artsen en andere werkers op medisch-biologisch en verwant gebied, die zich op de hoogte willen stellen van de gedachtegang van de statistiek en de betekenis van de moderne statistische methoden voor het beschrijven en analyseren van waarnemingsuitkomsten. Voor het volgen van de cursus is geen statistische kennis of ervaring vereist.

Het cursusgeld bedraagt, exclusief kosten van leerboeken, f 150,—. Inlichtingen en inschrijvingen bij de afdeling Statistiek van het N.I.P.G., Wassenaarseweg 56, Leiden, telefoon 01710-50940 tot en met 50944, toestel 237.

NEDERLANDS HUISARTSEN

GENOOTSCHAP

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 11 juni 1964

In een aantal door het dagelijks bestuur voorbereide kwesties, werd in deze vergadering door het N.H.G.-bestuur een besluit genomen. Met ingang van 1 juli 1964 zal de prijs der systeemkaarten enigszins worden verhoogd in verband met de gestegen drukkosten en verzendtarieven. Tegelijk met het toezenden van de contributienota's over 1965, zal van de leden een vrijwillige bijdrage worden gevraagd van minimaal f 5,— ten behoeve van het Fonds Wetenschappelijk Werk. Gehoopt wordt zodoende over enige jaren over een fonds te kunnen beschikken, waaruit subsidies kunnen worden verleend voor het verrichten en publiceren van wetenschappelijke onderzoeken door huisartsen.

Voorts bracht het dagelijks bestuur schriftelijk verslag uit over gehouden besprekingen met vertegenwoordigers van de overkoepelende organisaties op het terrein van de geestelijke volksgezondheid en met de besturen der drie grote Kruisverenigingen. In eerstgenoemde bespreking werd besloten een studie te maken van de mogelijkheden die er bestaan het

werk van de in het kader van het N.H.G. optredende studiegroepen voor medische psychologie te evalueren. In laatstgenoemde bijeenkomst bleek bij de Kruisverenigingen een duidelijke behoefte te bestaan aan een regelmatig contact met het Genootschap bij het in de naaste toekomst tot ontwikkeling en uitvoering brengen van de beleidsplannen der Kruisverenigingen. Van Genootschapszijde werd aangedrongen op het nemen van praktische maatregelen, die belemmeringen in het werk van en de communicatie tussen de huisarts en de wijkverpleegster kunnen opheffen. Het ligt in het voornemen dit nuttige eerste contact te continueren.

Het bestuur kon zich akkoord verklaren met een voorstel van de redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” om op korte termijn een medicus aan te trekken voor het verrichten van redactioneel-technische werkzaamheden ten behoeve van ons maandblad.

Naast de gebruikelijke bespreking van enige deeltaken van het Woodschotenrapport, werd nog een aantal jaarverslagen 1963 van enige commissies en centra goedgekeurd.

Bestuursvergadering van 9 juli 1964

Teneinde een vastere financiële basis te verkrijgen voor het werk van het Nederlands Huisartsen-Instituut, werd het dagelijks bestuur opgedragen plannen hiervoor uit te werken. Ondermeer wordt daarbij gedacht aan een bijdrage van minimaal f 10,— per lid. Dit wordt alleszins gerechtvaardigd geacht, daar het N.H.I. toch in eerste instantie bedoeld is als een apparaat van het Genootschap.

Door het dagelijks bestuur werd schriftelijk verslag uitgebracht over een gehouden bespreking met gedelegeerden van het centraal bestuur der L.H.V. Dit eerste oriënterende contact was vooral bedoeld om een overzicht te verkrijgen van die kwesties die gemeenschappelijke aanrakingsvlakken hebben voor beide organisaties, of waarvan het nuttig is van elkaanders standpunt kennis te kunnen nemen. In een volgende bijeenkomst zal op enige kwesties dieper worden ingegaan.

Een der resultaten van de in het voorjaar in Montreal gehouden conferentie van wetenschappelijke huisartsenorganisaties, was de oprichting van een International Liaison Committee ten dienste van deze organisaties. Thans werden Huygen en Van Es als N.H.G.-vertegenwoordigers in deze commissie benoemd.

Uitvoerig werd gediscussieerd over enige van de Kruisverenigingen ontvangen documentatie met betrekking tot de ontwikkeling van het kruiswerk. Uiteraard stond bij deze discussie de samenwerking en communicatie tussen de huisarts en de Kruisverenigingen op de voorgrond. Een en ander gaf voldoende stof voor bespreking op een volgende bijeenkomst van de drie Kruisverenigingen en het dagelijks bestuur, welke in het najaar zal plaatshebben.

Het ontwerp-jaarverslag 1963 van het Genootschap werd goedgekeurd en eveneens was dit het geval met het jaarverslag van de landelijke studiegroep Praktijkvoering.

Uitvoerig werd stilgestaan bij een artikel van de werkgroep Verloskunde over stuitliggingen.

E. M. Jansen, secretaris.

JAARVERSLAG 1963 LANDELIJKE STUDIEGROEP PRAKTIJKVOERING

In het verslagjaar kwam het bestuur van de studiegroep negen keer in het Domhotel te Utrecht bijeen. De samenstelling van het bestuur bleef ongewijzigd: J. Hartog, voorzitter; K. Bosma, penningmeester; G. S. van Dorp, secretaris; E. M. Jansen, lid NHG-bestuur; Prof. Dr. K. J. van Deen en K. G. H. Doyle, adviseur.

In verband met de op handen zijnde besprekingen over de status van de studiegroep werd dit jaar geen ledenvergadering bijeengeroepen.

Bereikbaarheid van de huisarts. Op verzoek van het NHG-bestuur werd een rapport opgesteld over de eisen welke aan de bereikbaarheid van de huisarts kunnen worden gesteld. Het rapport werd in huisarts en wetenschap gepubliceerd.

The College of General Practitioners. Een lid van de studiegroep woonde namens het NHG-bestuur in Londen het

jaarlijkse congres van het College bij. Het verslag werd in huisarts en wetenschap gepubliceerd.

N.H.G.-certificaat. Door de betreffende commissie werd een nota opgesteld over de te volgen procedure voor een onder de leden van de studiegroep te houden enquête over een drietal gebruiksvoorwerpen; de enquête werd door 75 procent van de leden beantwoord.

Documentatiekaarten. Aan de NHG-leden werd een vragenformulier toegezonden over de wenselijkheid van het ontwerp en het gebruik van een zuigelingenkaart en/of -boekje. De enquête werd door 25 procent van de leden beantwoord.

Financiële administratie. Door de leden van de studiegroep werd een proef genomen met een tweetal door de studiegroep ontwikkelde formulieren voor financiële administratie. Daar de proefneming een gunstig resultaat opleverde, werd aan het NHG-bestuur verzocht deze formulieren als NHG-uitgave in het programma op te nemen. Een verslag van de proefneming zal in huisarts en wetenschap worden gepubliceerd.

Groepspraktijk. Over het in 1962 te Eindhoven gehouden symposium over de groepspraktijk wordt door Hartog een rapport gemaakt.

Instrumentarium van de huisarts. Een rapport over het voor de huisarts noodzakelijke instrumentarium is vrijwel voltooid.

Nederlands Normalisatie Instituut. Een lid van de studiegroep heeft zitting in de „Commissie Injectiespuiten en -naalden” van voornoemd instituut. Een concept met normvoorstellen voor de fabricage van injectiespuiten en -naalden is vrijwel gereedgekomen.

Laboratorium van de huisarts. Een rapport over de uitrusting van het laboratorium van de huisarts komt binnenkort gereed.

Praktijkindeling. Een concept met voorstellen en richtlijnen voor de indeling van de praktijkruimte ter vervanging van de vroegere publikaties in huisarts en wetenschap is in bewerking.

Praktijkvoering. Er zijn besprekingen gaande tussen de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek en onze studiegroep over het inlassen van informaties naar de praktijkvoering bij een mogelijk jaaronderzoek naar de morbiditeit.

Semafoonie. Door één van de leden werd ten behoeve van de studiegroep een semafoon van de PTT in bruikleen ontvangen. Een verslag van de met dit apparaat opgedane ervaringen werd reeds in huisarts en wetenschap opgenomen.

Sterilisatie. Een goede sterilisatie van instrumentarium enzovoort in de huisartspraktijk blijkt steeds meer moeilijkheden op te leveren. Er zijn nog besprekingen over deze problematiek gaande. Zodra zich in de studiegroep een oordeel heeft gevormd over de mogelijkheden voor de huisarts zal hierover een verslag aan huisarts en wetenschap worden aangeboden.

Nederlandse Stichting tot Bevordering van de Huisarts-geneeskunde. De voorzitter van de studiegroep zal zitting nemen in de Wetenschappelijke Adviesraad van de Stichting.

Praktijktaas. Een rapport over de visite-uitrusting van de huisarts is in bewerking.

G. S. van Dorp, secretaris.

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Bijdragen worden bij voorkeur tegemoet gezien in machineschrift, in duplo, met toepassing van een brede kantlijn en op ten minste anderhalve regel afstand getypt. Men besluite het artikel met een korte samenvatting.